Høgskolen i Telemark

Avdeling for allmenne fag

EKSAMEN

I

3004 FORRETNINGSJUS

04.12.2003

Tid: 4 timer

Målform: Bokmål/nynorsk

Sidetal: 4 + framside

Hjelpemiddel: Norges Lover og/eller annen offisiell lovtekst uten kommentarer.

Oppgave I

Spm 1
Gi en forklaring til hva som menes med "rettspraksis" og kort hvilken betydning den har som rettskildefaktor?

Spm 2
"Andre myndigheters praksis" er en relevant rettskildefaktor. Det er likevel slik at denne rettskildefaktoren ikke nødvendigvis har relevans for løsningen av et bestemt spørsmål. Gi et eksempel på det.

Spm 3
Lovens forarbeider er en relevant rettskildefaktor. Generelt vil ofte betydningen av forarbeidene reduseres noe dess eldre de blir. Forklar hvorfor.

Oppgave II

Spm 4
Hva karakteriserer et gjeldsbrev i forhold til andre typer pengekrav?

Peder Ås utsteder et enkelt gjeldsbrev til Lars Holm som overdrar det til Marte Kirkerud. Da det viser seg at Peder Ås ikke kan betale, krever Marte Kirkerud betaling av Lars Holm.

Spm 5
Kan Marte Kirkerud kreve betaling av Lars Holm?
Begrunn svaret.

Tobias Ås låner 50.000 kroner av sin venn Per Kroken. Han utsteder et såkalt ihendehavergjeldsbrev. Dette legger Per Kroken i safen sin og der blir det liggende. Etter 2 år har Tobias betalt gjelden. Da Per Kroken, som ikke har livsarvinger, plutselig dør blir alle hans eiendeler solgt – deriblant ihendehavergjeldsbrevet som ble funnet i safen. Advokat Mons Monsen står for salget av eiendelene. Kari Holm kjøper gjeldsbrevet og nå fremsetter hun krav om at Tobias Ås må betale. Tobias svarer med at han faktisk har betalt denne gjelden, noe han kan bevise. Kari fastholder sitt krav.

Spm 6
Må Tobias Ås betale ihendehavergjeldsbrevets pålydende til Kari Holm?
Begrunn svaret.

Oppgave III

Snekkermester Peder Ås hadde i august gitt reparatør Lars Holm i oppdrag å selge en brukt tømmersag for kr. 100.000. Den 5. september solgte Holm saga til snekkermester Ole Vold for kr. 80.000. Ås var på dette tidspunkt bortreist, så Holm kunne ikke komme i forbindelse med han, og da Holm anså det utelukket å få mer enn kr. 80.000 for saga, regnet han med at Ås ville godta denne prisen. Holm sa ikke noe til Vold om at prisen i fullmakten var satt til minst kr. 100.000. Kjøpesummen ble betalt den 10. september: Det ble avtalt at saga skulle hentes 2 dager senere etter at Lars Holm hadde tatt en grundig service på den. Den 12. september kom Ole Vold for å hente saga. På det tidspunkt var Peder Ås kommet hjem og han gjorde Ole Vold oppmerksom på at handelen ble kansellert fordi han hadde sagt klart i fra til Lars Holm at han ikke fikk lov å selge saga for under 100.000. Ole Vold fastholdt kjøpet.

Spm. 7
Er det inngått bindende avtale mellom Ole Vold og Peder Ås..
Begrunn svaret.

Peder Ås inngår en avtale om at han i 10 år skal ha rett til å drive tømmerhogst for egen regning i et skogområde som tilhører Lars Holm. Under forhandlingene forut for avtaleinngåelsen gir Holm uttrykk for at han ikke har hatt verken tid eller anledning til å foreta noen nøyaktig vurdering av skogens og dermed avvirkningsrettens verdi. Denne uttalelse blir ikke kommentert av Ås. Det viste seg imidlertid at avvirkingsretten ved avtaleinngåelsen var verdt dobbelt så mye som den avtalte pris, og at Ås noen dager i forveien hadde hatt en befaring med takstmann i skogen og fått avvirkningsretten taksert. Holm hevder at han på denne bakgrunn ikke er bundet. Både Peder og Lars er erfarne og godt skolerte i forhold til det å inngå avtaler.

Spm. 8
Drøft og avgjør om avtalen er ugyldig som følge av tilblivelsesmangel i henhold til både den spesielle og den generelle ugyldighetsregel som er aktuelle i avtaleloven.

Oppgave IV
Peder Ås har til sitt private bruk kjøpt en bruktbil av et bilfirma. Kjøpekontrakten ble inngått 1. mai 2003. Bilen har i henhold til kilometermåleren gått 50.000 km og firmaet garanterer at måleren viser korrekte tall. Bilen er pen å se på og fungerer bra. Kjøpesummen var 250.000 kroner. I august 2003 finner imidlertid Peder bevis for at bilen faktisk har gått 150.000 km. 30. september 2003 fremsetter Peder en reklamasjon hvor han krever heving av kjøpet.

Spm 9
Drøft og avgjør om Peder Ås har reklamert i tide?

Spm 10
Forutsatt at Peder Ås har reklamert i tide: Drøft og avgjør om Peder kan heve kjøpet eller om han må han nøye seg med et prisavslag?

NYNORSK

Oppgåve I

Spm 1
Gje ei forklaring til kva som meinast med "rettspraksis" og kort kva slags betydning den har som rettskjeldefaktor?

Spm 2
"Andre myndighetars praksis" er ein relevant rettskjeldefaktor. Det er likevel slik at denne rettskjeldefaktoren ikkje nødvendigvis har relevans for løysninga av eit bestemt spørsmål. Gje eit døme på det.

Spm 3
Lovas forarbeider er ein relevant rettskjeldefaktor. Generelt vil ofte betydningen av forarbeidene reduserast noko dess eldre dei blir. Forklar kvifor.

Oppgåve II

Spm 4
Kva karakteriserar eit gjeldsbrev i forhold til andre typar pengekrav?

Peder Ås skriv ut eit enkelt gjeldsbrev til Lars Holm som overdrar det til Marte Kirkerud. Da det viser seg at Peder Ås ikkje kan betale, krev Marte Kirkerud betaling av Lars Holm.

Spm 5
Kan Marte Kirkerud krevje betaling av Lars Holm?
Grunngje svaret

Tobias Ås låner 50.000 kroner av sin venn Per Kroken. Han skriv ut eit såkalla ihendehavargjeldsbrev. Dette legg Per Kroken i safen sin og der blir det liggande. Etter 2 år har Tobias betalt gjelda. Da Per Kroken, som ikkje har livsarvingar, plutseleg døyr blir alle hans eigedelar selde – deriblant ihendehavargjeldsbrevet som blei funnen i safen. Advokat Mons Monsen står for salet av eigedelane. Kari Holm kjøper gjeldsbrevet og set fram krav om at Tobias Ås må betale. Tobias svarar med at han faktisk har betalt denne gjelda, noko han kan bevise. Kari held fast på kravet.

Spm 6
Må Tobias Ås betale ihendehavargjeldsbrevets pålydande til Kari Holm?
Grunngje svaret.

Oppgåve III

Snekkermester Peder Ås hadde i august gitt reparatør Lars Holm i oppdrag å selje ei bruka tømmersag for kr. 100.000. Den 5. september selde Holm saga til snekkermester Ole Vold for kr. 80.000. Ås var på dette tidspunkt bortreist, så Holm kunne ikkje komme i kontakt med han, og da Holm såg det utelukka å få meir enn kr. 80.000 for saga, rekna han med at Ås ville godta denne prisen. Holm sa ikkje noko til Vold om at prisen i fullmakta var sett til minst kr. 100.000. Kjøpesummen blei betala den 10. september: Det blei avtala at saga skulle hentast 2 dagar seinare etter at Lars Holm hadde tatt ein grundig service på ho. Den 12. september kom Ole Vold for å hente saga. På det tidspunkt var Peder Ås komen heim og han gjorde Ole Vold merksam på at handelen blei kansellert fordi han hadde sagt klart i frå til Lars Holm at han ikkje fekk lov å selje saga for under 100.000. Ole Vold fastholdt kjøpet.

Spm. 7
Er det inngått bindande avtale mellom Ole Vold og Peder Ås..
Grunngje svaret.

Peder Ås inngår ei avtale om at han i 10 år skal ha rett til å drive tømmerhogst for eigen rekning i eit skogområde som tilhøyrer Lars Holm. Under forhandlingane før avtaleinngåinga gjer Holm uttrykk for at han ikkje har hatt verken tid eller høve til å foreta nokon nøyaktig vurdering av skogens og dermed avvirkningsrettens verdi. Dette blir ikkje kommentert av Ås. Det viste seg imidlertid at avverkingsretten ved avtaleinngåelsen var verdt dobbelt så mykje som den avtalte prisen, og at Ås nokre dagar føre hadde hatt ei synfaring med takstmann i skogen og fått avvirkningsretten taksert. Holm hevdar at han på denne bakgrunn ikkje er bunden. Både Peder og Lars er erfarne og godt skolerte i forhold til det å inngå avtaler.

Spm. 8
Drøft og avgjer om avtala er ugyldig som følgje av tilblivingsmangel i henhold til både den spesielle og den generelle ugyldighetsregel som er aktuelle i avtaleloven.

Oppgave IV
Peder Ås har til sitt private bruk kjøpt ein bruktbil av eit bilfirma. Kjøpekontrakten blei inngått 1. mai 2003. Etter kilometermålaren har bilen gått 50.000 km og firmaet garanterer at målaren viser korrekte tal. Bilen er fin å sjå på og fungerar bra. Kjøpesummen var 250.000 kroner. I august 2003 finn imidlertid Peder bevis for at bilen faktisk har gått 150.000 km. 30. september 2003 set Peder fram ein reklamasjon kor han krev heving av kjøpet.

Spm 9
Drøft og avgjer om Peder Ås har reklamert i tide?

Spm 10
Forutsatt at Peder Ås har reklamert i tide: Drøft og avgjer om Peder kan heve kjøpet eller om han må han nøye seg med eit prisavslag?